
STRUČNA MEMOARSKA MONOGRAFIJA UZ 100-LETNICU RABUZINOVA ROĐENJA

HOMMAGE À RABUZIN / U čast 100. obljetnice umjetnikova rođenja.
Kajkavsko spravišće, Zagreb – Grad Novi Marof, 2021.

Ukratko o knjizi

HOMMAGE À RABUZIN / U čast 100. obljetnice umjetnikova rođenja posvetna je memoarska monografija u čast iznimnom jubileju klasika hrvatske i svjetske naive IVANA RABUZINA, ujedno i velikana suvremene hrvatske i svjetske kulture i umjetnosti. Ivan Rabuzin rođen je u Ključu kraj Novog Marofa 27. ožujka 1921., a umro u Varaždinu 18. prosinca 2008. godine. Okosnica knjige opsežna je i stručna memoarska studija Vladimira Crnkovića pod naslovom “Prisjećanje na Ivana Rabuzina uz 100. godišnjicu rođenja : Kolaž memoarskih zapisa popraćen fragmentima tekstova o Rabuzinovoj umjetnosti što sam ih ispisivao tijekom naše iznimno uspješne 40-godišnje suradnje”. Slijede poglavlja: Dokumentacija /Izbor iz popisa Rabuzinovih izložaba i bibliografije; Pjesnički zapisi u čast Ivanu Rabuzinu (pjesnički prilozi sedmero pjesnika: Ernesta Fišera, Božice Jelušić, Emilije Kovač, Zdenke Maltar, Luke Paljetka, Božice Pažur i Valentine Šinjori); Izdavačke recenzije Zrinke Pillauer Marić i Marijana Špoljara, te pogovor Božice Pažur; Bilješke o autorima (11-ero autora/suradnika); Indeks osobnih imena i institucija.

Osobita je vrijednost knjige moderan dizajn glasovitog Borisa Ljubičića, koji slijedi Rabuzinovu poetiku. Monografija sadrži 26 reproduciranih umjetnina Ivana Rabuzina, od kojih 23 u koloru, a tri crno-bijele, te šest fotoportreta. Nakladnik je knjizi (objavljenoj u Biblioteci *Artistica*, među inače plodnim njegovim književnim i povijesno-umjetničkim bibliotekama posebnih izdanja) kulturno-znanstvena udruga *Kajkavsko spravišće*, društvo za širenje i unapređivanje znanosti i umjetnosti iz Zagreba, čiji je Ivan Rabuzin bio ugledni član i suradnik časopisa

Kaj od 1973. Sunakladnik je izdanja Grad Novi Marof, koji je svome, svjetski priznatom umjetniku i velikanu novomarofskih korijena, izgradio Kulturni centar „Ivan Rabuzin“. Knjiga je **svečano predstavljena** u Velikoj dvorani toga Kulturnoga centra, na njegovoj veličanstvenoj pozornici, **9. srpnja 2021.** – uz voditeljstvo *Ivane Kušek Perši*, ravnateljice POU Novi Marof, te sudioništvo *Siniše Jenkača*, gradonačelnika, *Vladimira Crnkovića*, autora knjige i projekta, *Marijana Špoljara*, recenzenta, i nazočnih pjesnikinja/pjesnika. U dostojanstvenom uvodu, Ivana Kušek Perši – davši moto cijeloj manifestaciji - s razlogom je citirala jedan od fragmenata iz pera Vladimira Crnkovića:

„Rabuzinova je umjetnost istinska antiteza tragično-disharmoničnu svijetu u kojem živimo, to je pobjeda čovjekove vizije o sreći i nadi nad realnošću surove i krvave zbilje. Bit te umjetnosti suprotstavljena je svemu destruktivnom, nihilističkom i pesimističkom, tragičnom, mračnom i besperspektivnom. Prokletstvu sveprisutnoga kaosa, otuđenosti i kataklizme ona suprotstavlja sklad, blaženstvo mira, stanje milosti i čuvstvo sreće.“

Riječ-dvije u ime nakladnika Kajkavskoga spravišča iz Zagreba

Posvetna monografija uz 100-ljetnicu rođenja Ivana Rabuzina rezultat je stručnosti, umjetničke, antologijske kompetencije, nemjerljivog entuzijazma svih sudionika u njenom nastajanju – a iznad svega u razumijevanju, prihvaćanju i novčanoj potpori Grada Novog Marofa na čelu s višestruko uzornim gradonačelnikom gospodinom Sinišom Jenkačom, njegovih institucija Pučkog otvorenog učilišta, Turističke zajednice Grada Novog Marofa i zdušne ekipe kulturnih dobronamjernika - svih „dobrih vila“ poput književnice Zdenke Maltar, ravnateljice Pučkog otvorenog učilišta Ivane Kušek Perši, direktorice Turističke zajednice Renate Horvatić (koja je medijski nadahnuto reprezentirala Rabuzinovu obljetnicu). Usuprot, *f truc*, onoj čuvenoj povijesnoj bojazni i vapaju profesora Gamulina o „baštini bez baštinika“ – u okolnostima kad je sve „promocija“, kako je u nadahnutom govoru rekao gradonačelnik gospodin Jenkač – upravo njemu valja zahvaliti da (novomarofska) kulturna baština *ima svoje suvremene baštinike!*

Uzevši u obzir kulturološku, umjetničku, zavičajno-domovinsku vezanost s osobnošću i djelom Ivana Rabuzina, genijalnog umjetnika, svjetskog značajnika, još uvijek nedovoljno spoznatog u hrvatskim nam okvirima – uz razumijevanje i pomoć domaće sredine i sunakladnika Grada Novog Marofa – suautorima/suradnicima izdanja ništa nije bilo teško tu ekskluzivnu, posvetnu knjigu Stvaratelju Rabuzinu dovesti do kraja.

Monografska knjiga ***Hommage à Rabuzin*** prvi je dostojanstveni rezultat šire zasnovanog umjetničkog i nakladničkog projekta *Kajkavskoga spravišča*, društva za širenje i unapređivanje znanosti i umjetnosti iz Zagreba, pod radnim nazivom

„*Sto stranica za sto godina Ivana Rabuzina*“. Taj je projekt, srećom nadrastajući početni opseg svoga naziva, u ovogodišnjoj produkciji primjereno nastavljen na stranicama ovoga dvobroja (5-6/2021.) časopisa za književnost, umjetnost, kulturu *Kaj* – koji već 54. godišće redovito izlazi u Zagrebu, upravo u nakladi *Kajkavskoga spravišča*. Umjetnički velikan Ivan Rabuzin bio je ugledni član naše kulturno-znanstvene udruge još od njenih početaka i suradnik časopisa *Kaj* od 1973., autor njegovih naslovnica – objavivši u monografskom izdanju o novomafrofskom području (br. 4-5/1973, i separatu) svoje prve i začudne pjesničko-prozne zabilježbe „Zapisi o nenaslikanim slikama – Rabuzin o sebi“. Time je u hrvatskoj kulturološkoj javnosti potvrđena, među ostalim, rijetka Rabuzinova sposobnost tumačenja vlastita djela, ali i likovnosti svoga, svakog doba.

Rabuzin je bio iskreni poticatelj domaćim umjetnicima, i likovnjacima i književnicima, nukajući ih na stvaranje, skrbeći tako o njihovim talentima – da im ne bi „zahrđaveli“, ili „zgubili se“, jer i to je moguće na ovom svijetu... A on, Rabuzin, lirski je i gnomski zapisao: „Živim u središtu vremena i svjedočim o tome!“

O višestrukom doprinosu Vladimira Crnkovića u realizaciji monografije

VLADIMIR CRNKOVIĆ (1942.), autor središnjega teksta uz 100. obljetnicu rođenja Ivana Rabuzina (ujedno suurednik i autor koncepcije i realizacije knjige te odabira reprodukcija i dokumentacije), najveći je poznavalac umjetnikova djela i osobnosti, strukovno povjesničar umjetnosti, likovni kritičar i teoretičar, ekspert za naivu i muzealac, dugogodišnji uspješni ravnatelj Hrvatskoga muzeja naivne umjetnosti (2003.-2014.), te obnašatelj mnogih uglednih stručnih dužnosti u svijetu. Pisac je tridesetak monografija, monografskih kataloga i knjiga, te urednik, koautor i/ili komentator još dvadesetak knjiga. Autor je brojnih samostalnih i skupnih, monografskih, retrospektivnih i kritičkih izložaba priređenih u Hrvatskoj, Italiji, Njemačkoj, Srbiji, Švicarskoj, Japanu i Sjedinjenim Američkim Državama. U svojoj akribijskoj studiji - monografskim pristupom i praćenjem vrlo zanimljiva umjetnikova životnoga puta - interpretira genezu i osebnost poetike, uz vrhunsko kvalificirano vrednovanje cjelokupnoga Rabuzinova djela.

Crnkovićeva studija u cjelokupnom njegovu projektu u čast stoljetnice Ivana Rabuzina nije samo visokostručno, kolegijalno, prijateljski... mjerodavna kronologija s umjetničkim vrednovanjem - nego nas semantičkom puninom svojih rečenica, takoreći trodimenzionalnošću - nâs, čitatelje, pretvara u diskretne i posvećene posjetitelje nedostižne Rabuzinove radionice. S pravom je senzibilni recenzent ove knjige Marijan Špoljar Crnkovića nazvao Rabuzinovim „kritičarskim sputnikom“. I – na kraju, iz Crnkovićeve cjelokupne zauzetosti za blistavu umjetnost Ivana Rabuzina – izdvojimo ovaj ulomak koji je svima nama – tihim

sljedbenicima, literatima, povijesnoumjetničkim stručnjacima, Gradu Novom Marofu i njegovu zaslužnom gradonačelniku gospodinu Jenkaču – bio nedvojbeni pokretački moto:

„Ivan Rabuzin ne samo da je vrhunski umjetnik nego je i ličnost koja je višestruko zadužila modernu hrvatsku kulturu i društvo na raznim područjima. Stoga i zaslužuje i traži naš maksimalan angažman u ovoj prigodi kako bismo ne samo mi, njegovi suvremenici i predstavnici današnjih generacija, nego i buduće generacije mogli potpunije shvatiti njegovu veličinu i značenje u kontekstu naše i svjetske umjetnosti.“

Božica Pažur